

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Прикладні технології: Цифрова філологія»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

Освітня програма: 035.01.05 Прикладна філологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

«   »   2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Прикладні технології: Цифрова філологія»

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

Освітня програма: 035.01.05 Прикладна філологія

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ – 2022

Розробник: Бойко Марія Іванівна, викладач кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Бойко Марія Іванівна, викладач кафедри української мови факультету української філології, культури і мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови
Протокол № 2 від 02.09.2022

Завідувач кафедри української мови (Михайло ВІНТОНІВ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.01.05 – Прикладна філологія
«___» _____ 2022р. №___.

Гарант освітньої програми (Сніжана ЖИГУН)

Робочу програму перевірено «вд» в серпні 2022р.
Заступник декана факультету
з науково-методичної та навчальної роботи (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:

2023/2024 н. р. (Вітонів М. О.) 30.09.2023, протокол 9

на 20___/20___/н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___р., протокол
№___

на 20___/20___/н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___р., протокол
№___

на 20___/20___/н.р. _____ (_____), «___» ___ 20___р., протокол
№___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	заочна
<i>«Прикладні технології»</i>	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4/120
Курс	V курс
Семестр	I
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, у тому числі:	120
Аудиторні	16
Модульний контроль	-
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	104
Форма семестрового контролю	залік
<i>Змістовий модуль «Цифрова філологія»</i>	
Курс	V курс
Семестр	I
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, у тому числі:	60
Аудиторні	8
Модульний контроль	-
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	52
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета змістового модуля «Цифрова філологія» — сформувати комунікативну та цифрову компетентності майбутніх фахівців; поглибити уявлення студентів про цифрові інструменти освіти; дослідити сучасні цифрові технології обробки даних.

Завдання змістового модуля «Цифрова філологія»:

- з'ясувати специфіку та особливості становлення цифрової філології;
- ознайомити студентів з сучасними цифровими технологіями обробки даних;
- простежити особливості та тенденції застосування цифрових інструментів в освіті.

Під час лекційних і лабораторних занять, самостійної роботи студенти, майбутні магістри за спеціалізацією «Українська мова та література», освітньою програмою «Прикладна філологія» набувають таких програмних компетентностей: ЗК - 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11 (загальні компетентності), ФК – 3, 5 (фахові компетентності):
 ЗК-3: Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК-4: Уміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми.

- ЗК-5: Здатність працювати в команді та автономно.
 ЗК-7: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК-8: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 ЗК-9: Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК-11: Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК-3: Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК-5: Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень, та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

3. Результати навчання за дисципліною

Після опанування навчальної дисципліни «Прикладні технології» студенти повинні мати такі **програмі результати навчання:**

РН-1: Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати та втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

РН-2: Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного та наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

РН-3: Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в філологічній галузі за спеціалізацією «Українська мова та література».

РН-12: Дотримуватись правил академічної доброчесності.

РН-16: Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з філологічної галузі за спеціалізацією «Українська мова та література» для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.

РН-17: Планувати, організувати, здійснювати і презентувати наукове теоретичне і прикладне дослідження та/або інноваційної розробки в конкретній філологічній галузі.

4. Структура навчальної дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

№ заняття	Назва заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Підсумк. контроль	Семестровий контр.
Змістовий модуль I. Сучасні цифрові технології обробки лінгвістичних даних								
1.	Інформаційна грамотність, вміння працювати з даними.	12	2	2		10		

2.	Комунікація та взаємодія у цифровому суспільстві.	6				6		
3.	Безпека у цифровому середовищі.	10	2		2	8		
4.	Розв'язання проблем в інформаційному просторі та навчання впродовж життя.	6				6		
Разом		34	4	2	2	30		
Змістовий модель II. Цифрові інструменти в освіті: можливості та тенденції застосування								
5.	Цифрова трансформація освіти і науки.	7	2	2		5		
6.	Цифрова компетентність вчителя-філолога.	10				10		
7.	Цифрові інструменти для ефективного навчання української мови та літератури.	9	2		2	7		
Разом		26	4	2	2	22		
Разом за навчальним планом		60	8	4	4	52		

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Сучасні цифрові технології обробки лінгвістичних даних

Тема 1. Інформаційна грамотність, вміння працювати з даними.

Інформаційна грамотність. Перегляд, пошук та фільтрація контенту. Критичне оцінювання інформації. Перевірка надійності джерел та фактів. Поширення контенту та обмін даними за допомогою цифрових технологій.

Тема 2. Комунікація та взаємодія у цифровому суспільстві.

Спілкування в цифровому середовищі. Використання базових програм та застосунків для спілкування. Мережевий етикет. Як протистояти мережевому булінгу.

Тема 3. Безпека у цифровому середовищі.

Захист пристроїв та підключення до мережі. Безпека персональних даних та приватності. Захист від шахрайства і маніпуляцій.

Тема 4. Розв'язання проблем в інформаційному просторі та навчання впродовж життя.

Пошук інформації та сервісів для вирішення технічних проблем. Використання інтернет-ресурсів для навчання, розвитку професійних навичок і саморозвитку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Цифрові інструменти в освіті: можливості та тенденції застосування

Тема 5. Цифрова трансформація освіти і науки.

Інформаційне суспільство в Україні: стан та перспективи становлення. Пріоритети розвитку сучасної освіти і науки. Підвищення цифрової грамотності громадян.

Тема 6. Цифрова компетентність вчителя-філолога.

Інфомедійна грамотність для вчителів. Платформи для підвищення цифрових навичок.

Тема 7. Цифрові інструменти для ефективного навчання української мови та літератури.

Цифрові інструменти Google для освіти. Інтерактивні плакати, онлайнві квести, віртуальні дошки на уроках словесності. Гейміфікація як засіб підвищення мотивації учнів до навчання.

Рекомендована література:

Основна: 1 – 3

Додаткова: 2; 13; 14; 17; 18; 20; 23

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування лабораторних занять	1	1	1	1	1

Робота на лабораторному у занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	6	30
Разом		-	62	-	42
Максимальна кількість балів:	104				
Розрахунок коефіцієнта:	$104/100 = 1,04$				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів передбачає планове виконання ними наступних завдань: написання конспекту; письмова творча робота на певну тему; створення презентації навчального матеріалу (одноосібно). Максимальна кількість балів за кожен проєкт становить 5 балів.

Тема 1. Інформаційна грамотність, вміння працювати з даними.

Завдання 1. Перевірте свою цифрову грамотність на порталі Дія. Цифрова освіта (<https://osvita.diia.gov.ua/digigram>). Надішліть світлинку з результатами викладачу.

Завдання 2. Розробіть рекомендації підвищення власного рівня цифрової грамотності.

Результати оформіть у вигляді ментальної карти, інтерактивного плаката.

Завдання 3. Підготуйте мультимедійну презентацію до теми: «Платформи для підвищення цифрових навичок».

Вимоги до змісту та оформлення презентації

Вимоги до змісту мультимедійної презентації:

- відповідність змісту презентації поставленим цілям і завданням;
- текст презентації повинен мати не менше 75% унікальності;
- кількість слайдів – 12-15 (презентація повинна мати: титульний аркуш; зміст; основний матеріал; список джерел (5 основних); завершальний слайд);
- дотримання чинних норм орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність крапки в заголовках тощо);
- відсутність фактичних помилок, достовірність представленої інформації;
- лаконічність тексту на слайді;
- завершеність (зміст кожної частини текстової інформації має бути логічно завершено);
- об'єднання семантично пов'язаних інформаційних елементів у групи;
- стислість і лаконічність викладу, максимальна інформативність тексту;
- розташування інформації на слайді (переважно горизонтальне розташування інформації, зверху вниз по головній діагоналі; найважливіша інформація повинна розташовуватися в центрі екрану; якщо на слайді є світлина, напис повинен розташовуватися під нею; бажано форматувати текст по ширині, уникати «рваних» країв тексту);
- інформацію варто подати привабливо, оригінально.

Вимоги до тексту:

- читання тексту на тлі слайда презентації (текст добре видно на тлі слайда, використання контрастних кольорів для фону і тексту);

- довжина рядка не більше 36 знаків;
- відстань між рядками усередині абзацу 1,5, а між абзаців – 2 інтервали;
- підкреслення використовується лише в гіперпосиланнях.

Вимоги до дизайну:

- використання єдиного стилю оформлення;
- відповідність стилю оформлення (графічного, звукового, анімаційного) змісту презентації;
- використання для фону слайда психологічно комфортних тонів (найкращий фон – корпоративний);
- фон повинен бути елементом заднього (другого) плану: виділяти, відтіняти, підкреслювати інформацію, розміщену на слайді, але не заступати її;
- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту);
- бажане використання анімаційних ефектів;
- формат показу слайдів – «демонстрація».

Тема 2. Комунікація та взаємодія у цифровому суспільстві.

Завдання 4. Прочитайте статтю С. Бибик «Нетикет, або мережевий етикет» (<http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/112332/28-Bybyk.pdf?sequence=1>). Укладіть опорний конспект за прочитаним. Запропонуйте власні приклади.

Завдання 5. Перегляньте навчальне відео про кібербулінг, яке підготовлене у рамках проекту створеного Міністерством цифрової трансформації України за підтримки ЮНІСЕФ в Україні та втілено студією онлайн-освіти EdEra (<https://www.youtube.com/watch?v=pbqixy4HGmM>)

Розкажіть власну історію кібербулінгу. Формат подання — відеоролик (до 3 хвилин).

Тема 3. Безпека у цифровому середовищі

Завдання 6. Пройдіть безкоштовний курс з мережевого етикету й безпеки (<https://digitaledu.org.ua/>). Надішліть сертифікат викладачу.

Завдання 7. Запишіть коротке відео та поділіться враженнями від курсу.

Тема 4. Розв'язання проблем в інформаційному просторі та навчання впродовж життя.

Завдання 8. Прочитайте цитату. Чи погоджуєтесь з думкою авторки? Напишіть есе, у якому висловіть своє думку щодо запропонованої тези.

«Розвиток цифрової компетентності в дітей, вміння грамотно використовувати сучасні технології – важлива частина того, чому мусить вчити школа в 21 столітті» (Л. Гриневич).

Тема 5. Цифрова трансформація освіти і науки.

Завдання 9. Випишіть ключові тези Концепції цифрової трансформації освіти і науки (<https://mon.gov.ua/ua/tag/cifrova-transformaciya-osviti-ta-nauki>). Основні положення

узагальніть за допомогою ментальної карти.

Завдання 10.

Тема 6. Цифрова компетентність вчителя-філолога

Завдання 11. Ознайомтесь із запропонованим відео

(<https://www.youtube.com/watch?v=igKqKzh8hdw>). Укладіть опорний конспект.

Завдання 12. Перегляньте відео (<https://www.youtube.com/watch?v=fW5SxIs3yZs>). Спробуйте застосувати рекомендації. Створіть три вправи для вивчення української мови з використанням ресурсу.

Тема 7. Цифрові інструменти для ефективного навчання української мови та літератури.

Завдання 13. Опишіть свій досвід упровадження цифрових інструментів на уроках словесності. Наведіть конкретні приклади інтерактивних вправ, розроблених онлайн-ових квестів тощо.

**Критерії оцінювання виконаних студентами завдань
для самостійної роботи**

Самостійна робота студентів зі змістового модуля «Цифрова філологія» оцінюється за такими параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обгрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу. Студент самостійно працює з науковою літературою; робить висновки; вміє формулювати й обгрунтовувати власну позицію.

4 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обгрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень і прояву узагальнень.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її недбало, без висвітлення поглядів різних науковців.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необгрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки.

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необгрунтоване копіювання чужих думок і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити узагальнення.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль).

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Модульна контрольна робота містить 25 тестових завдань.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт: правильна відповідь на одне тестове завдання – 1 бал.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Проведення семестрового контролю із змістового модуля «Цифрова філологія» здійснюватиметься за сумарною кількістю балів, що є результатом поточного оцінювання, поділених на коефіцієнт 1,04.

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Прикладні технології» здійснюватиметься у формі заліку з урахуванням компонентів двох змістових модулів «Цифрова філологія» та «Право інтелектуальної власності».

6.5. Орієнтовний перелік питань для самоконтролю

1. Інформаційна грамотність.

2. Перегляд, пошук та фільтрація контенту.
3. Критичне оцінювання інформації.
4. Перевірка надійності джерел та фактів.
5. Поширення контенту та обмін даними за допомогою цифрових технологій.
6. Спілкування в цифровому середовищі.
7. Використання базових програм та застосунків для спілкування.
8. Мережевий етикет. Як протистояти мережевому булінгу.
9. Захист пристроїв та підключення до мережі.
10. Безпека персональних даних та приватності.
11. Захист від шахрайства і маніпуляцій.
12. Пошук інформації та сервісів для вирішення технічних проблем.
13. Використання інтернет-ресурсів для навчання, розвитку професійних навичок і саморозвитку.
14. Інформаційне суспільство в Україні: стан та перспективи становлення.
Пріоритети розвитку сучасної освіти і науки.
15. Підвищення цифрової грамотності громадян.
16. Інфомедійна грамотність для вчителів.
17. Платформи для підвищення цифрових навичок.
18. Цифрові інструменти Google для освіти.
19. Інтерактивні плакати, онлайн-віквести, віртуальні дошки на уроках словесності.
20. Гейміфікація як засіб підвищення мотивації учнів до навчання.

6. 6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перекладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

«Цифрова філологія»

Разом: лекції – 4 год., лабораторні заняття – 4 год., самостійна робота – 52 година, залік

Модулі		
Назва модуля	<i>Змістовий модуль I. Сучасні цифрові технології обробки лінгвістичних даних</i>	<i>Змістовий модуль II. Цифрові інструменти в освіті: можливості та тенденції застосування</i>
Кількість балів за модуль	62	42
Теми лекцій	Інформаційна грамотність, вміння працювати з даними. 1 бал	Цифрова трансформація освіти і науки. 1 бал
Теми лабораторних занять	Безпека у цифровому середовищі. (10+1 бал)	Цифрові інструменти для ефективного навчання української мови та літератури. (10+1 бал)
Самостійна робота	50	30
Разом	104	

8. Рекомендовані джерела

Основна

1. Brew C., Dickinson M. Language and Computers. Wiley-Blackwell, 2012. 256 p.
2. Lisbach B., Meyer V. Linguistic Identity Matching. Springer Vieweg, 2013. 261 p.
3. Nelson J. Internet Marketing for Plumbing & HVAC Contractor: How to Triple Your Sales by Getting Your Internet Marketing Right. Independently published, 2021. 196 p.
4. Paul P. 100 Things We've Lost to the Internet. Crown, 2021. 288 p.
5. Roland H. Foundations of Computational Linguistics: Man-Machine Communication in Natural Language. Springer-Verlag, 2014. 548 p.
6. Карпіловська Є.А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики. Донецьк: ТОВ "Юго-Восток, Лтд", 2006. 188 с.
7. Масенко Л. Мова і суспільство. Постколоніальний вимір. К. : КМ Академія, 2004. 163 с.
8. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
9. Чемеркін С. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ, 2009. 240 с.

Додаткова

1. Брона О. А. Нова форма комунікативної технології – інтернет-комунікація [Електронний ресурс]. *Мова і культура*. 2012. Вип. 15, т. 2. С. 223–229. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mik_2012_15_2_41
2. Гурій М. Інформатизація суспільства в умовах глобалізації. *Молодь і ринок*. 2013. № 6. С. 168–171. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2013_6_35
3. Данько Ю. А. "Тролінг" як новий вид віртуальної комунікації [Електронний ресурс]. *Український соціум*. 2013. № 4. С. 17–25. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2013_4_4
4. Качмар О. В. Тролінг як форма соціальної та індивідуальної агресії у віртуальних мережах [Електронний ресурс]. *Гілея: науковий вісник*. 2016. Вип. 109. С. 147–150. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2016_109_37
- 5.

Інтернет-джерела

1. <https://mon.gov.ua/ua/tag/tsifrova-osvita>
2. <https://osvita.diiia.gov.ua/>
3. <https://osvitoria.media/experience/tsyfrova-kompetentnist-shho-povynni-vmity-vchyteli/>